

TWEEDE-KAMERVERKIEZINGEN 1977

Grote winnaar van deze verkiezingen is de PvdA, die tien zetels wint met de leuze 'Kies de minister-president'. Ook de VVD (van 22 naar 28 zetels) en D66 (van zes naar acht)

verkiezingsdatum	25 mei 1977
aantal uitgebrachte stemmen	8.365.829
opkomstpercentage	88,0

doen het goed. Het CDA, dat voor het eerst deelneemt, behaalt één zetel winst ten opzichte

partij	pct.	zetels	winst/verlies
PvdA	33,8	53	+10
CDA	31,9	49	+1
VVD	17,9	28	+6
D66	5,4	8	+2
SGP	2,1	3	
CPN	1,7	2	-5
PPR	1,6	3	-4
GPV	0,9	1	-1
PSP	0,9	1	-1
BP	0,8	1	-2
DS'70	0,7	1	-5

van het gezamenlijke resultaat van ARP, CHU en KVP in 1972. De winst van de PvdA gaat ten koste van CPN, PPR, en PSP, die resp. vijf, vier en één zetel verliezen. Ter rechterzijde verliezen DS'70 (van zes naar één zetel) en Boerenpartij (van drie naar één). De RKP verdwijnt uit de Kamer.

Na een zeer langdurige formatie, waarbij eerst wordt gepoogd een tweede kabinet-Den Uyl te vormen (als grote winnaar van de verkiezingen), wordt in december het (CDA-VVD-)kabinet-Van Agt geformeerd.

Kernenergie in de verkiezingsprogramma's

'Niet bij brood alleen'

Program van uitgangspunten CDA Tweede-Kamerverkiezingen 1977

Energie- en grondstoffenbeleid

(...) 85. Voor wat het toepassen van kernenergie betreft is, vanwege de daaraan verbonden risico's en effecten op langere termijn - die ten dele nog steeds onoverzienbaar zijn -, uiterste terughoudendheid geboden. Mede om die reden dient het beleid erop te zijn gericht de jaarlijkse toename van de vraag naar energie in onze samenleving zoveel mogelijk te beperken en de mogelijkheden aan te grijpen tot verhoging van het aanbod van energie uit conventionele en uit nieuw te ontwikkelen energiebronnen (bijvoorbeeld wind-, zonne- en geothermische energie).(...)

Wapenbeheersing en ontwapening

(...) d- versterking van het waarborgenstelsel van het Internationale Agentschap voor Atoomenergie als bijdrage tot de niet-verspreiding van kernwapens;

'Actie- en eisenprogramma 25ste Congres'

Communistische Partij van Nederland

Een veilig en leefbaar milieu

11- (...)

Opwekking en toepassing van kernenergie moet een overheidstaak zijn, die omgeven is met maximale en controleerbare veiligheidsgaranties.

'Het redelijk alternatief'

Programma D'66 Tweede-Kamerverkiezingen 1977

Energie

(...) - Zolang de problemen rond veiligheid en radio-actief afval niet volstrekt toereikend zijn opgelost dient het praktische gebruik van kernenergie niet verder te worden uitgebreid. Indien

op de duur al tot uitbreiding wordt overgegaan dan mag dit nooit vooruitlopen op oplossing van de problemen. Activiteiten die rechtstreeks kunnen leiden tot uitbreiding van praktische toepassing moeten worden nagelaten, dus geen bouw van drie kerncentrales in de komende regeringsperiode en ook geen proefboringen voor opslag van radioactief afval, zoals deze nu voor het noorden des lands worden voorgesteld.

- Wel dient onderzoek gedaan te worden op alle terreinen van energievoorzieningen in een beleid dat erop gericht is een 'energimix' te bereiken die de risico's en bezwaren van mogelijke nieuwe energiebronnen tot voort ons land aanvaardbare proporties terugbrengt. Deze mogelijke nieuwe energiebronnen zijn: de zeer moeilijke winbare en/of moeilijk bereikbare olie en aardgasvoorraden, alsmede steenkool, kernenergie, zonne-energie, windenergie, geothermische energie en heel misschien kernfusie.

'Vrijheid en solidariteit: in redelijkheid' **DS '70 Verkiezingsprogramma 1977**

16- Milieugehygiëne

j- Kernenergiereactoren t.b.v. elektriciteitscentrales en industrie mogen niet eerder worden gebouwd in of nabij dichtbevolkte agglomeratie, dan nadat een beveiliging is ontwikkeld, die volgens de laatste inzichten het risico voor de omgeving beperkt tot een aanvaardbaar niveau.

17- Energiebeheer

h- Indien toepassing van kernsplittingsenergie niet vermeden kan worden, dan dient dit met maximale zorgvuldigheid te geschieden. Dit betekent ondermeer dat het afval optimaal gezuiverd word t.b.v. de terugwinning van zoveel mogelijk nieuwe "brandstof" zodat de omvang van het echte afval zoveel mogelijk wordt teruggebracht.

Programma PPR Tweede-Kamerverkiezingen 1977

VIII Energie

60- Kernenergie (gebruikt als energiebron) is niet aanvaardbaar omdat niet voldaan kan worden aan de volgende voorwaarden:

a veilige opruiming van langlevend radio-actief afval;

b een voldoende garantie voor de veiligheid van het productieproces (dit geldt vooral voor de z.g. snelle-kweekreactoren);

c een sluitende regeling (ook internationaal) voor het beheer van radioactieve bijprodukten, die voor de fabricage van atoomwapens gebruikt kunnen worden;

d gedecentraliseerde toepassing die wenselijk is vanuit het oogpunt van techniek, economie en ecologie;

e een zodanige organisatie van het gehele kernenergiesysteem dat zeker is, dat er geen staat-in-de-staat zal ontstaan.

Daarom worden:

- bestaande kerncentrales buiten bedrijf gesteld;

- huidige kernenergieprojecten stopgezet;

- geen nieuwe plannen in voorbereiding genomen.

Nederland neemt niet meer deel aan internationale kernenergieprojecten. (...)

VII Tegengaan van milieuverontreiniging

(...) Nederland zal zich vooral moeten inzetten voor de totstandkoming van een bindende internationale regeling voor de aanpak van grensoverschrijdende milieuverontreiniging. De grootste voorrang hebben hierbij de internationale rivieren Rijn, Maas, Schelde en Eems én

de kernenergiecentrales. Internationaal aanvaarde milieunormen, bijvoorbeeld in het kader van de Europese Gemeenschap, kunnen slechts minimumnormen zijn.

Aktie programma 1977-1981

Pacifistisch Socialistische Partij

Energie

44. (...) De energieopwekking vindt in Nederland voor nagenoeg 100% plaats d.m.v. verbranding van steenkool, olie en aardgas en de splijting van uranium. Thermische verontreiniging (het opwarmen van water en lucht) heeft een nadelige invloed op het milieu, omdat biologische evenwichten verstoord worden (denk aan botulisme). Thermische verontreiniging komt voor bij verbranding van alle fossiele brandstoffen, en bij kernenergie nog iets meer. Ook brengen deze vormen van energieopwekking schadelijke stoffen in het milieu. Hierbij moet een onderscheid gemaakt worden tussen fossiele brandstoffen en kernenergie. Het eerste levert bij het huidige verbruik gevaren op voor de bewoners van de stedelijke gebieden, waar energieopwekking uit fossiele bronnen plaats vindt. Over de gevaren voor verstoring van de evenwichtige samenstelling van de atmosfeer en van het klimaat bij uitstoot van grote hoeveelheden afvalstoffen op lange termijn bestaan op basis van wetenschappelijk onderzoek ernstige vermoedens. Kernenergie levert al bij geringe toepassing bedreiging op voor mens en milieu over zeer lange periode. Het vrijkomen van radioactieve straling en afvalstoffen en de opslag van het afval dat niet is vrijgekomen zijn onopgeloste problemen.

De militaire toepassing van de "vreedzame" kernenergie vormt een ernstige bedreiging van de wereldvrede. De veiligheidsmaatregelen en de bewakingsdiensten, die met een beroep om bescherming tegen sabotage in het leven geroepen zullen worden bedreigen de burgerlijke vrijheden en de parlementaire democratie. Allemaal redenen om te werken aan een beleidsomgeving op het gebied van de energievoorziening (...)

45. Daarom wil de PSP

a Stopzetting van het Kalkar-project, de kerncentrales in Dodewaard en Borssele en de UCN-fabriek in Almelo. Geen nieuwe kerncentrales in Nederland.

b Verzet tegen de kernenergieplannen van met name West-Duitsland en België.

Programma PvdA Tweede-Kamerverkiezingen 1977

D. Energie

252 De opwekking van energie anders dan door middel van verbranding van fossiele brandstoffen of door middel van kernreactoren, wordt ter hand genomen zodra de resultaten van versterkt wetenschappelijk onderzoek dit wettigen. Dit wetenschappelijk onderzoek wordt allereerst gericht op energiebesparing zowel door besparing op het gebruik door de consument als door verhoging van het rendement bij de opwekking en transport. Daarnaast wordt onderzoek op het gebied van alternatieve energiebronnen krachtig ondersteund en gestimuleerd.

253 Er worden geen nieuwe kernenergiecentrales gebouwd.

254 Kalkar en UCN (Ultra Centrifuge Nederland) mogen geen vervolg hebben.

'Gerechtigheid verhoogt het volk'

SGP Verkiezingsprogramma 1977

Energie

35. (...) Met kernenergie moet voorzichtig omgesprongen worden. De bouw van een of meer kerncentrales dient niet bij voorbaat uitgesloten te worden. Maar dan moeten er wel water-

dichte waarborgen zijn tegen straling en sabotage. Ook moet er een oplossing gevonden worden voor de verwerking en opslag van het kernafval.

De uraniumverrijkingsfabriek in Almelo moet – mede in het belang van de werkgelegenheid in het oosten van het land – uitgebreid worden. Er moeten garanties komen dat het Almelose uranium niet misbruikt wordt voor militaire doeleinden.

Program in hoofdlijnen VVD Tweede-Kamerverkiezingen 1977

8 Economische groei en energie

(...) In nauw overleg met onze Europese partners en met onze andere bondgenoten in de vrije westerse wereld moeten wij onze toekomstige energievoorziening veilig stellen. Dit geldt zowel voor de verdere ontwikkeling van klassieke energiedragers, zoals aardgas, kolen en olie, als voor het ontwikkelen van de kernenergie. De overheid moet een zuinig energiegebruik door burgers en bedrijfsleven stimuleren.

